

Sygn. akt VIII *Pa* 58/19

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 stycznia 2020 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	Sędzia Grzegorz Tyrka (spr.)
Sędziowie:	Jolanta Łanowy-Klimek Grażyna Łazowska
Protokolant:	Ewa Gambuś

po rozpoznaniu w dniu 9 stycznia 2020r. w Gliwicach

sprawy z powództwa M. W. (W.)

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej w J.

o świadczenie rekompensacyjne

na skutek apelacji pozwanej

od wyroku Sądu Rejonowego w Gliwicach

z dnia 7 listopada 2018 r. **sygn. akt** VI P 87/18

1) oddala apelację;

2) zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 675 zł (sześćset siedemdziesiąt pięć złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

(-) sędzia Grażyna Łazowska (-) sędzia Grzegorz Tyrka (spr.) (-) sędzia Jolanta Łanowy-Klimek

zdanie odrębne

Sygn. akt VIII *Pa* 58/19

UZASADNIENIE

Powód M. W. – po ostatecznym sprecyzowaniu żądania – żądał zasądzenia od pozwanej (...) Spółki (...) kwoty 10.000 zł tytułem świadczenia rekompensacyjnego z tytułu utraty prawa do bezpłatnego węgla oraz zwrotu kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Pozwana wniosła o oddalenie powództwa oraz zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Rejonowy w Gliwicach wyrokiem z 7 listopada 2018r. uwzględnił żądanie powoda i obciążył pozwaną kosztami procesu.

Sąd pierwszej instancji ustalił, że powód był zatrudniony przez pozwaną w okresie do dnia 1 marca 2001 r. do dnia 22 grudnia 2014 r. i do tego dnia świadczył pracę w KWK (...). Stosunek pracy został rozwiązany na mocy porozumienia stron w związku z nabyciem przez powoda prawa do emerytury.

Powód nabył prawo do emerytury z dniem 22 grudnia 2014 r.

Powód otrzymał od pozwanej ekwiwalent pieniężny za deputat węglowy za grudzień 2014 r. w wysokości 43,37 zł.

W dniu 31 lipca 2014 r. pozwana zawarła z (...) S.A. w K. umowę, na mocy której nabyła zorganizowaną część przedsiębiorstwa w postaci KWK (...) i w trybie z art. 23¹ k.p. stała się stroną w umowach o pracę pracowników ww. części przedsiębiorstwa zbywcy, w tym powoda.

Sąd Rejonowy uznał, że w okresie od dnia nabycia prawa do emerytury do dnia 31 grudnia 2014 r. powodowi przysługiwało – jako emerytowi – prawo do bezpłatnego węgla na podstawie postanowień porozumienia zbiorowego z dnia 20 grudnia 2004 r. (...) przejętych przez pozwaną w ww. trybie obowiązywało bowiem Porozumienie płacowe zawarte w dniu 20 grudnia 2004 r. pomiędzy Zarządem (...) S.A., a organizacjami związkowymi, które zawierało m.in. postanowienia dotyczące węgla deputatowego i ekwiwalentu za ten węgiel przysługującego emerytom i rencistom. Prawo do bezpłatnego węgla dla emerytów, rencistów i innych uprawnionych realizowane było w ekwiwalencie pieniężnym, przy czym na wniosek uprawnionego mogło zostać zrealizowane także w naturze.

Dalej Sąd pierwszej instancji ustalił, że Porozumienie będące źródłem uprawnienia powoda do bezpłatnego węgla utraciło moc obowiązującą od dnia 1 stycznia 2015r. Uchwałą Zarządu pozwanej z dnia 30 września 2014 r. (nr (...)) pozwana odstąpiła od wypłaty deputatu węglowego dla emerytów i rencistów w roku 2015 r. Z kolei Zarząd (...) S.A. uchwałą z dnia 19 września 2014 r. (nr (...)) „zlikwidował prawo emerytów i rencistów uprawnionych do bezpłatnego węgla”.

W tak ustalonym stanie faktycznym, Sąd pierwszej instancji uznał, że powództwo zasługiwało na uwzględnienie.

Sąd Rejonowy wskazał, że zgodnie z art. 2 ustawy z dnia 12 października 2017 roku o świadczeniu rekompensacyjnym z tytułu utraty prawa do bezpłatnego węgla (Dz. U. 2017.1971) jednorazowe świadczenie rekompensacyjne z tytułu utraty prawa do bezpłatnego węgla przysługuje „osobie uprawnionej”, przez którą rozumie się:

- a) emeryta i rencistę mających ustalone prawo do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy, zwanej dalej "rentą", i pobierających to świadczenie, uprawnionych w trakcie pobierania świadczenia z tytułu emerytury lub renty do bezpłatnego węgla na podstawie postanowień układów zbiorowych pracy, porozumień lub innych regulacji obowiązujących w przedsiębiorstwie górniczym, które utraciły moc obowiązującą przed dniem wejścia w życie ustawy, na skutek zawartych porozumień lub dokonanych wypowiedzeń,
- b) wdowy, wdowców i sieroty mających ustalone prawo do renty rodzinnej po osobie, o której mowa w lit. a.

W ocenie Sądu pierwszej instancji, powód spełnia kryteria warunkujące zaliczenie do kategorii osób uprawnionych w rozumieniu ww. ustawy. Sąd stwierdził, że w świetle art. 2 przywołanej regulacji prawnej oraz zakresu niekwestionowanych faktów istota sprawy sprowadzała się do rozstrzygnięcia czy w okresie od momentu nabycia uprawnień emerytalnych powodowi przysługiwało prawo do bezpłatnego węgla. Sąd Rejonowy podkreślił, że pozwana przyznała, że w okresie do 31 grudnia 2014 r. emerytom przysługiwało prawa do bezpłatnego węgla, na mocy Porozumienia zbiorowego z dnia 20 grudnia 2014 r., które zostało wypowiedziane ze skutkiem na dzień 1 stycznia 2015 r. Ponieważ, przeprowadzone postępowanie wykazało, że w okresie od dnia nabycia przez powoda uprawnień emerytalnych tj. od 22 do 31 grudnia 2014 r. – w którym to czasie, powód pobierał emeryturę – był on uprawniony do

bezpłatnego węgla, to w konsekwencji powód spełnia kryteria warunkujące zaliczenie do kategorii osób uprawnionych w rozumieniu ww. ustawy.

Dalej Sądu pierwszej instancji wyjaśnił, że o uprawnieniu do bezpłatnego węgla nie decyduje moment spełnienia świadczenia oraz, że w świetle Porozumienia zbiorowego z dnia 20 grudnia 2004r., uprawnieniu do bezpłatnego węgla mogli je realizować albo w naturze bądź w postaci ekwiwalentu.

O kosztach zastępstwa procesowego strony powodowej Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 3 k.p.c. w zw. § 9 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2015 roku, poz. 1800).

Pozwana wniosła apelację, domagając się zmiany zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa oraz zasądzenie kosztów procesu za obie instancje według norm przepisanych.

Pozwana zarzuciła naruszenie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 12 października 2017 roku o świadczeniu rekompensacyjnym z tytułu utraty prawa do bezpłatnego węgla (Dz.U. z 2017 roku, poz. 1971) poprzez nieprawidłową wykładnię i przyjęcie, że powodowi przysługuje rekompensata mimo, że do końca 2014 roku nie pobrał on ekwiwalentu pieniężnego z tytułu prawa do bezpłatnego węgla oraz brakiem postanowień układu zbiorowego pracy, porozumienia lub innych regulacji obowiązujących u pozwanej, które stanowiłyby podstawę wypłaty bezpłatnego węgla dla emerytów w 2014 roku, a które utraciłyby moc obowiązującą przed dniem wejścia w życie ustawy, na skutek zawartych porozumień lub dokonanych wypowiedzeń.

Powód wniósł o oddalenie apelacji i zasądzenie zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

W ocenie Sądu drugiej instancji, zaskarżony wyrok mimo błędnego uzasadnienia jest słuszny i zgodny z prawem, jako że powód należy do kręgu osób uprawnionych do świadczenia rekompensacyjnego w świetle uregulowań ustawy z dnia 12 października 2017 roku o świadczeniu rekompensacyjnym z tytułu utraty prawa do bezpłatnego węgla (Dz.U. z 2017r.1971).

Z ustaleń faktycznych w sprawie wynika, że powód był pracownikiem (...) SA w K. od 1 marca 2001r. do 31 lipca 2014r., a świadczył pracę w KWK (...) w K.. W (...) SA obowiązywało Porozumienie zawarte w dniu 20 grudnia 2004r. pomiędzy zakładem pracy, a organizacjami związków zawodowych, na mocy którego byli pracownicy, których stosunek pracy ustał w związku z nabyciem prawa do emerytury, posiadali prawo do bezpłatnego węgla (tzw. deputat węglowy) w naturze lub w ekwiwalencie pieniężnym. Z dniem 1 sierpnia 2014r. pracodawcą powoda została pozwana w związku z nabyciem KWK (...) od (...) SA.

Stosunek pracy powoda został rozwiązany w dniu 22 grudnia 2014r. w związku z przejściem na emeryturę, którą od tej daty pobierał.

Za okres od 22 do 31 grudnia 2014r. pozwana wypłaciła powodowi ekwiwalent pieniężny z tytułu prawa do bezpłatnego węgla.

Bezsporną okolicznością jest, że pozwana zrealizowała emerycki deputat węglowy za 2014r. wobec wszystkich pracowników KWK (...), którzy po 1 sierpnia 2014r przeszli na emeryturę, przy czym faktyczna wypłata ekwiwalentu pieniężnego miała miejsce w 2014 albo 2015r.

Za błędne należy jednak uznać stanowisko Sądu Rejonowego, że podstawą wypłaty tego ekwiwalentu było Porozumienie z 20 grudnia 2004r. Sąd Okręgowy wskazuje, że powodowi na podstawie art. 241⁸ § 1 k.p. przysługiwały wszelkie pracownicze uprawnienia przewidziane w Porozumieniu z dnia 20 grudnia 2004 roku, ale do końca

trwania stosunku pracy. Porozumienie z dnia 20 grudnia 2004 roku nie ma zastosowania do uprawnienia powoda do bezpłatnego węgla po przejściu pracownika na emeryturę. Norma prawna zawarta w art. 241⁸ § 3 k.p. nie ma zastosowania, ponieważ reguluje ona sytuację, w której nowy pracodawca, przejmując zakład pracy oprócz pracowników, przejmuje także inne osoby np. emerytów, tj. kiedy w dacie przejścia zakładu przejmowane są także obowiązki względem emerytów. W niniejszej sprawie powód został przejęty, będąc pracownikiem i do niego ma zastosowanie wyłącznie art. 241⁸ § 1 k.p. Przepis ten wprowadza zasadę, że w okresie roku od przejścia zakładu na nowego pracodawcę do pracowników stosuje się postanowienia układu, którym byli objęci przed przejściem zakładu pracy na nowego pracodawcę. Norma prawna zawarta w art. 241⁸ § 1 k.p. stanowi jedynie o stosowaniu dotychczasowego układu do pracowników, czyli do zakończenia stosunku pracy. Uregulowanie to nie dotyczy okresu po zakończeniu stosunku pracy. Wypowiedzenie układu zbiorowego pracy (porozumienia) przez poprzedniego pracodawcę po przejściu pracowników do nowego pracodawcy, pozostaje bez znaczenia dla stosowania układu do przejętych pracowników przez nowego pracodawcę, albowiem art. 241⁸ § 1 zdanie 2 k.p. stanowi, że postanowienia tego układu stosuje się w brzmieniu obowiązującym w dniu przejścia zakładu pracy lub jego części na nowego pracodawcę.

Tym nie mniej, zdaniem Sądu Okręgowego, powód już jako emeryt pozwanej był uprawniony do bezpłatnego węgla w 2014r. – którego to uprawnienia – co wymaga podkreślenia pozwana nie kwestionuje w toku całego procesu..

Sąd Okręgowy wziął pod uwagę, że w skład pozwanej wchodzi kopalnie węgla kamiennego: B.-Z.-J., B., K.-S. i P.. Jak pozwana sama przyznaje w odpowiedzi na pozew, nie obowiązywały w Spółce żadne wewnętrzne jednolite przepisy dotyczące zasad wypłaty świadczeń dla emerytów, lecz były one realizowane w oparciu o regulacje obowiązujące w poszczególnych kopalniach. Na ich podstawie pozwana wypłacała wszystkim swoim emerytom świadczenia z tytułu prawa do bezpłatnego węgla do 2014r., w tym wszystkim przejętym pracownikom KWK (...), ekwiwalent pieniężny za deputat węglowy za miesiące 2014r, w których pracownicy uzyskali status emeryta. Mając również na uwadze, że w dokumentacji dotyczącej wypłaty tego świadczenia pozwana powoływała się na Porozumienie z 20 grudnia 2004r. (ostatni akapit odpowiedzi na pozew), Sąd drugiej instancji stanął na stanowisku, że pozwana dobrowolnie zobowiązała się do realizacji deputatu węglowego dla emerytów KWK (...) w zakresie przewidzianym w tym Porozumieniu.

Przyjęcie przez pozwaną tego zobowiązania i faktyczna jego realizacja, oznacza, że powód spełnia przesłankę „osoby uprawnionej” w rozumieniu art. 2 ust.1 lit.a bowiem jego prawo do bezpłatnego węgla wynika z „innych regulacji”, o których mowa w tym przepisie. Istotnym w sprawie jest, że pozwana w toku postępowania nie neguje uprawnienia powoda jako emeryta do deputatu węglowego za 2014r., a odmowę wypłaty mu świadczenia rekompensacyjnego uzasadnia tylko tym, że ekwiwalent pieniężny za emerycki węgiel został mu wypłacony w 2015, a nie 2014r. W tym miejscu podkreślenia wymaga, że na takiej samej podstawie – czyli, jednostronnego zobowiązania - pozwana wypłacała ekwiwalent z tytułu prawa do bezpłatnego węgla za 2014r. emerytom pozostałych kopalń wchodzących w jej skład, bowiem nie było u niej żadnej jednolitej regulacji normującej uprawnienia emerytów i respektowane były wewnętrzne przepisy obowiązujące w poszczególnych przejmowanych kopalniach.

Pozwana w odpowiedzi na pozew pisze : Zarząd wyszedł z założenia, że w zakresie węgla deputatowego dla emerytów i rencistów w (...) Spółce (...) nie obowiązują żadne układy i porozumienia zbiorowe, więc możliwe było podjęcie uchwały w tym temacie („odstąpienia od wypłaty węgla deputatowego), a więc czynność jednostronna”. Emeryci z pozostałych kopalń otrzymali świadczenie rekompensacyjne, o czym pozwana informuje na swojej stronie internetowej. W ocenie Sądu Okręgowego, sytuacja powoda nie różni się od sytuacji emerytów z pozostałych kopalń pozwanej. Wskazać należy, że stanowisko pozwanej, że powód nie jest uprawniony do świadczenia rekompensacyjnego pozostaje w sprzeczności z informacjami podawanymi przez nią na własnej stronie internetowej, gdzie w październiku 2017r. wskazywała, że emeryci KWK (...) winni składać wnioski o świadczenie rekompensacyjne w dyrekcji tej kopalni.

Sąd Okręgowy podziela stanowisko Sądu pierwszej instancji, że Uchwała zarządu pozwanej z 30 września 2014r., o odstąpieniu od wypłaty emerytom deputatu węglowego, dotyczy powoda tak jak i pozostałych emerytów KWK (...),

bowiem na tej podstawie pozwana zaprzestała wypłaty deputatu węglowego wszystkim swoim emerytom w 2015r. Przypomnieć należy, że odmowa wypłaty ekwiwalentu z tytułu utraty prawa do bezpłatnego węgla w stosunku do wszystkich emerytów, w tym z KWK (...), była spowodowana trudną sytuacją finansową pozwanej, a nie tym, że emeryci z tej kopalni nie byli uprawnieni do tego świadczenia. Można zatem przyjąć, że gdyby nie trudna sytuacja finansowa pozwanej, deputat węglowy dla emerytów KWK (...) byłby nadal realizowany. Dodać należy, że zarząd pozwanej podjął w dniu 14.09.2015r. kolejną uchwałę, na mocy której odstąpił o wypłaty węgla deputatowego wszystkim emerytom i rencistom począwszy od 2016r. na stałe. W konsekwencji, doszło do trwałej utraty prawa emerytów i rencistów pozwanej do bezpłatnego węgla i chociaż nie nastąpiło to ani w drodze „porozumienia” ani „wypowiedzenia”, nie stanowiło dla pozwanej przeszkody w wypłacie w grudniu 2017r. 35 382 świadczeń rekompensacyjnych uprawnionym osobom. (komunikat na stronie internetowej pozwanej).

Po myśli art. 2 ust. 1 lit.a ustawy z dnia 12 października 2017 roku osobą uprawnioną do świadczenia rekompensacyjnego to emeryt, mający ustalone prawo do emerytury i pobierający to świadczenie, uprawniony w trakcie pobierania świadczenia z tytułu emerytury na podstawie postanowień układów zbiorowych pracy, porozumień lub innych regulacji obowiązujących w przedsiębiorstwie górniczym, które utraciły moc obowiązującą przed dniem wejścia w życie ustawy, na skutek zawartych porozumień lub dokonanych wypowiedzeń.

W ocenie Sądu Okręgowego, powód wszystkie ww. przesłanki spełnia, a zatem słusznie Sąd pierwszej instancji przyznał mu prawo do świadczenia rekompensacyjnego. W świetle przywołanego przepisu, argument apelującej, że o prawie do tego świadczenia decyduje kwestia daty pobrania ekwiwalentu jest bezzasadny. Ustawa mówi bowiem o uprawnieniu do ekwiwalentu z tytułu bezpłatnego węgla, a nie o jego pobieraniu.

Mając powyższe na uwadze, na mocy art. 385 k.p.c. Sąd oddalił apelację strony pozwanej jako bezzasadną.

O kosztach zastępstwa procesowego orzeczono na mocy art. 98 kpc oraz na podstawie art.98 kpc w związku z § 9 ust.1 pkt 2, § 10 ust 1 pkt.1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22.10.2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U.2018.265).

(-) sędzia Grażyna Łazowska (-) sędzia Grzegorz Tyrka (spr.) (-) sędzia Jolanta Łanowy-Klimek

zdanie odrębne

VIII Pa 58/19

UZASADNIENIE

Zdania odrębnego sędziego Grzegorz Tyrki

Uważam, że apelacja pozwanej zasługuje na uwzględnienie, ale z innych przyczyn, aniżeli podniesione przez pozwaną.

Należy podkreślić, co mocno zaakcentował Sąd Najwyższy w uchwale składu siedmiu sędziów (zasadzie prawnej, z dnia 23 marca 1999 roku, w sprawie III CZP 59/98), że ustalenia sądu pierwszej instancji nie są dla sądu drugiej instancji wiążące, zatem obowiązek dokonywania ustaleń istnieje niezależnie od tego, czy wnoszący apelację podniósł zarzut dokonania wadliwych ustaleń faktycznych lub ich braku. Dokonanie przez sąd drugiej instancji ustaleń faktycznych umożliwia temu sądowi, stając się zarazem jego obowiązkiem, ustalenie podstawy prawnej wyroku, a więc dobór właściwego przepisu prawa materialnego, jego wykładnię oraz podjęcie aktu subsumcji. Innymi słowy, sąd II instancji, bez względu na stanowisko stron oraz zakres zarzutów, powinien zastosować właściwe przepisy prawa materialnego, a więc także usunąć ewentualne błędy prawne sądu pierwszej instancji, niezależnie od tego, czy zostały one wytknięte w apelacji. Jest jasne, że nienaprawienie tych błędów byłoby równoznaczne ze świadomym ich powieleniem w postępowaniu rozpoznawczym na wyższym szczeblu instancji, czego – zważywszy na istotę wymiaru sprawiedliwości i cele postępowania odwoławczego – nie można zaaprobować.

Zgodnie z art. 2 ust. 1 lit. a) ustawy z dnia 12 października 2017 roku o świadczeniu rekompensacyjnym z tytułu utraty prawa do bezpłatnego węgla (Dz.U. z 2017 roku, poz. 1971) – zwanej dalej ustawą – osobą uprawnioną do rekompensaty jest:

- a) emeryt (rencista) mający ustalone prawo do emerytury (renty z tytułu niezdolności do pracy), i pobierający to świadczenie,
- b) emeryt (rencista) uprawniony w trakcie pobierania emerytury (renty) do bezpłatnego węgla na podstawie układów zbiorowych pracy, porozumień lub innych regulacji obowiązujących w przedsiębiorstwie górniczym,
- c) emeryt (rencista), który został pozbawiony prawa do bezpłatnego węgla, bowiem układy zbiorowe pracy, porozumienia lub inne regulacje utraciły moc przed dniem 24 października 2017 roku (dzień następujący po dniu wejścia w życie ustawy), na skutek zawartych porozumień lub dokonanych wypowiedzeń.

Bezsporna jest okoliczność, że powód ma ustalone prawo do emerytury, którą pobiera od grudnia 2014 roku. (...) Spółka Akcyjna w K. odstąpiła od realizacji prawa do bezpłatnego węgla dla emerytów, rencistów i innych uprawnionych osób (załącznik nr 14 do porozumienia z dnia 20 grudnia 2004 roku) ze skutkiem na dzień 31 grudnia 2014 roku.

Istota sporu sprowadzała się do ustalenia, czy powód, będąc emerytem, posiadał prawo do bezpłatnego węgla (tzw. deputatu węglowego) na podstawie układów zbiorowych pracy, porozumień lub innych regulacji obowiązujących u pozwanej, które utraciły moc przed dniem 24 października 2017 roku, na skutek zawartych porozumień lub dokonanych wypowiedzeń.

Powód podał, że będąc emerytem posiadał prawo do bezpłatnego węgla na podstawie załącznika nr 14 do porozumienia z dnia 20 grudnia 2004 roku zawartego pomiędzy zarządem (...) Spółki Akcyjnej w K. a organizacjami związków zawodowych (załącznik dotyczył prawa do bezpłatnego węgla dla emerytów, rencistów i innych uprawnionych osób). Pozwana oraz Sąd Rejonowy stanęły na stanowisku, że w stosunku do pracowników z KWK (...) w K., którzy nabyli prawo do emerytury po dniu 1 sierpnia 2014 roku (data przejścia pracowników (...) Spółki Akcyjnej w K. przez pozwaną w związku z nabyciem kopalni – art. 23¹ k.p.) nie mają zastosowania przepisy porozumienia z dnia 20 grudnia 2004 roku.

Należy uznać, że wyżej zaprezentowane stanowisko przez pozwaną i Sąd Rejonowy zasługuje na uwzględnienie. Pozwana odwołała się do poglądu Sądu Okręgowego w Gliwicach, wyrażonego w wyroku z dnia 9 lutego 2017 roku, w sprawie VIII Pa 144/16, który podzielałam..

Należy przypomnieć, że na podstawie art. 241⁸ § 1 k.p. powodowi przysługiwały wszelkie pracownicze uprawnienia przewidziane w porozumieniu z dnia 20 grudnia 2004 roku, ale do końca trwania stosunku pracy. Porozumienie z dnia 20 grudnia 2004 roku nie ma zastosowania do uprawnienia powoda do bezpłatnego węgla po przejściu pracownika na emeryturę. Norma prawna zawarta w art. 241⁸ § 3 k.p. nie ma zastosowania, ponieważ reguluje ona sytuację, w której nowy pracodawca, przejmując zakład pracy oprócz pracowników, przejmuje także inne osoby np. emerytów, tj. kiedy w dacie przejścia zakładu przejmowane są także obowiązki względem emerytów. W niniejszej sprawie powód został przejęty, będąc pracownikiem, i do niego ma zastosowanie wyłącznie art. 241⁸ § 1 k.p.

Należy zwrócić uwagę, że art. 241⁸ § 1 k.p. wprowadza zasadę, że w okresie roku od przejścia zakładu na nowego pracodawcę do pracowników stosuje się postanowienia układu, którym byli objęci przed przejściem zakładu pracy na nowego pracodawcę. Norma prawna zawarta w art. 241⁸ § 1 k.p. stanowi jedynie o stosowaniu dotychczasowego układu do pracowników, czyli do zakończenia stosunku pracy. Uregulowanie to nie dotyczy okresu po zakończeniu stosunku pracy. Wypowiedzenie układu zbiorowego pracy (porozumienia) przez poprzedniego pracodawcę po przejściu pracowników do nowego pracodawcy, pozostaje bez znaczenia dla stosowania układu do przejętych pracowników

przez nowego pracodawcę, albowiem art. 241⁸ § 1 zdanie 2 k.p. stanowi, że postanowienia tego układu stosuje się w brzmieniu obowiązującym w dniu przejścia zakładu pracy lub jego części na nowego pracodawcę. W związku z tym wypowiedzenie przez (...) Spółkę Akcyjną w K. prawa do bezpłatnego węgla dla emerytów, rencistów i innych uprawnionych osób (załącznik nr 14 do porozumienia z dnia 20 grudnia 2004 roku) – ze skutkiem na dzień 31 grudnia 2014 roku – nie miało wpływu na sytuację prawną powoda. Na aprobatę zasługuje stanowisko pozwanej, zgodnie z którym nie mogła wypowiedzieć porozumienia z dnia 20 grudnia 2004 roku, bowiem nie była jego stroną.

Na rozprawie apelacyjnej dnia 1 kwietnia 2019 roku, w sprawie VIII Pa 15/19, pełnomocnik pozwanej podała, że w pozwanej spółce ani nie obowiązuje układ zbiorowy pracy, ani inna jednolita regulacja normująca prawa i obowiązki pracowników oraz uprawnienia emerytów (rencistów). W poszczególnych kopalniach należących do pozwanej spółki obowiązują dawne regulacje kształtujące sytuację prawną pracowników, emerytów, rencistów, to jest sprzed powstania pozwanej spółki. W KWK (...) w K. wobec pracowników zastosowanie ma porozumienie z dnia 20 grudnia 2004 roku; natomiast w stosunku do pracowników, którzy nabyli prawo do emerytury po dniu 1 sierpnia 2014 roku brak jest jakichkolwiek regulacji prawnych, w tym normujących uprawnienia do bezpłatnego węgla. Pełnomocnik pozwanej wyjaśniła, że niektórym pracownikom KWK (...) w K., którzy nabyli prawo do emerytury w okresie od dnia 2 sierpnia do dnia 31 grudnia 2014 roku wypłacono ekwiwalent pieniężny z tytułu prawa do bezpłatnego węgla. Pozwana nie była świadoma, że wobec tych osób nie stosuje się porozumienia z dnia 20 grudnia 2004 roku. Pozwana ze spraw sądowych, w tym ze sprawy apelacyjnej zawisłej przed Sądem Okręgowym w Gliwicach (sygn. akt. VIII Pa 144/16) powzięła wiedzę, że wobec byłych pracowników KWK (...) w K. nie stosuje się porozumienia z dnia 20 grudnia 2004 roku. Pełnomocnik pozwanej dodała, że na podstawie jednorazowej uchwały zarządu z maja 2014 roku zdecydowano o wypłacie emerytom i rencistom (byłym pracownikom zakładów należących do pozwanej) ekwiwalentu pieniężnego za deputat węglowy za 2014 rok w październiku 2014 roku. Uchwała stanowiła regulację prawną w zakresie uprawnienia do deputatu węglowego dla emerytów (rencistów), która nie utraciła bytu wskutek zawartego porozumienia lub dokonanego wypowiedzenia, bowiem była aktem zarządu pozwanej regulującym prawo do deputatu na dany rok. Uchwała została podjęta i wykonana w czasie, kiedy powód nie rozwiązał umowy o pracy w związku z przejściem na emeryturę.

W akta sprawy znajduje się uchwała zarządu pozwanej z dnia 30 września 2014 roku, zgodnie z którą zarząd odstąpił od wypłaty deputatu węglowego dla emerytów i rencistów w 2015 roku. Należy zauważyć, że uchwała nie pozbawiała emerytów (rencistów) uprawnienia do bezpłatnego węgla na stałe, a jedynie zawieszala to uprawnienie w 2015 roku. Istotne jest to, że uchwała mogła odnieść skutek prawny w tych jednostkach organizacyjnych wchodzących w skład pozwanej, w których obowiązywały regulacje przyznające emerytom (rencistom) prawo do deputatu węglowego. W KWK (...) w K. nie obowiązywały regulacje, które przyznawałyby prawo do deputatu węglowego byłym pracownikom, którzy nabyli prawo do emerytury (renty) po dniu 1 sierpnia 2014 roku.

Zebrany w sprawie materiał dowodowy wskazuje, że nie zostały spełnione łącznie wszystkie przesłanki nabycia rekompensaty, o których stanowi art. 2 ust. 1) lit. a) ustawy. Powód, uzyskując status emeryta, nie posiadał uprawnienia do bezpłatnego węgla na podstawie regulacji (np. układu zbiorowego pracy, porozumienia, innej regulacji), która utraciła moc na skutek zawartych porozumień lub dokonanych wypowiedzeń.

Niezrozumiałe dla mnie jest stwierdzenie Sądu Rejonowego, że powód, będąc emerytem, posiadał prawo do deputatu węglowego na podstawie „innej regulacji”. Nie można zgodzić się z twierdzeniem Sądu Rejonowego, że uchwała zarządu pozwanej o odstąpieniu od wypłaty deputatu węglowego dla emerytów i rencistów w 2015 roku obejmowała także zakład – KWK (...) w K.. Uchwała ta nie mogła dotyczyć zakładu, w którym nie obowiązywała regulacja uprawniająca emerytów i rencistów do bezpłatnego węgla. Dodatkowo, uchwała dotyczy zawieszenia wypłaty świadczenia w 2015 roku, a nie pozbawienia prawa do deputatu węglowego na stałe wskutek wypowiedzenia regulacji. Norma prawna zawarta w art. 2 ust. 1 lit. a) ustawy wymaga, aby regulacja uprawniająca do bezpłatnego węgla utraciła na stałe moc, wskutek zawartych porozumień lub dokonanych wypowiedzeń.

Uwadze nie może umknąć twierdzenie, że pozwana wypłacała deputat węglowy dla emerytów na podstawie uchwał zarządu podejmowanych co roku. Należy pamiętać, że uchwały są jednostronnymi aktami, które ulegają konsumpcji

poprzez spełnienie świadczenia w danym roku. Uchwały te nie były regulacjami uprawniającymi do bezpłatnego węgla, które utraciły na stałe moc, wskutek zawartych porozumień lub dokonanych wypowiedzeń (art. 2 ust. 1 lit. a ustawy).

(-) sędzia Grzegorz Tyrka